

**UMUMIY O'RTA TA'LIM TASHKILOTI RAHBARI SHAXSIY
NAMUNASINING SAMARADORLIKDAGI AHAMIYATI**

Mamayusupova Muattar Qosimjonovna

Namangan davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari rahbarining shaxsiy namunasining ta'lim jarayoniga ta'siri tahlil qilingan. Maqolada rahbarning axloqiy me'yorlarga amal qilish, motivatsiya yaratish, ta'lim sifatini yaxshilash, ijtimoiy mas'uliyat va o'qituvchilarni rag'batlantirish kabi sohalaridagi roli ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: Rahbarning shaxsiy namunasi, ta'lim jarayoni, motivatsiya, ta'lim sifati, ijtimoiy mas'uliyat, o'qituvchilarni rag'batlantirish, ta'lim tizimi, axloqiy me'yorlar, ta'lim muhitining rivojlanishi.

Мамаюсупова Муаттар Касимжоновна Преподаватель Наманганского государственного педагогического института

Аннотация: В данной статье анализируется влияние личного примера руководителя образовательной организации общего среднего образования на процесс обучения. Рассматриваются такие аспекты, как соблюдение этических норм, создание мотивации, улучшение качества образования, социальная ответственность и стимулирование преподавателей.

Ключевые слова: Личный пример руководителя, образовательный процесс, мотивация, качество образования, социальная ответственность, стимулирование преподавателей, образовательная система, этические нормы, развитие образовательной среды.

Umumiy o'rta ta'lim tashkilotining rahbari – bu ta'lim jarayonining markazida turgan figura bo'lib, uning harakatlari va qarorlari butun maktabning muvaffaqiyatiga ta'sir qiladi. Rahbarning shaxsiy namunasining ta'lim tizimida ahamiyati shundaki, u o'quvchilar va o'qituvchilar uchun o'zlariga ko'rsatadigan model bo'ladi. Maktabda

rahbarning yuqori axloqiy me'yorlarga amal qilishi, doimo adolatli, samimiy va mehnatsevar bo'lishi o'quvchilar va o'qituvchilarni ham shu tarzda ish tutishga undaydi. Agar rahbar har bir o'quvchiga adolatli munosabatda bo'lsa va ularning ehtiyojlarini e'tiborga olsa, o'qituvchilar ham o'z ishlarini adolat va hurmat asosida olib borishga intilishadi. Rahbarning o'z xulq-atvorini va ishga bo'lgan yondashuvini nazorat qilib, o'qituvchilarga va O.

o'quvchilarga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Rahbarning shaxsiy fazilatlar:

Adolat: Maktabda tenglikni va adolatni ta'minlash.

Samimiyat: O'qituvchilarga va o'quvchilarga ochiq, halol va ishonchli bo'lish.

Mehnatsevarlik: O'zini mehnatga bag'ishlash va boshqalarni ham shu tarzda ish tutishga undash.

Bu kabi fazilatlar ta'lim jarayonida o'qituvchilar va o'quvchilarda o'ziga bo'lgan ishonchni shakllantiradi va ularning muvaffaqiyatli faoliyat yuritishlariga ko'maklashadi.

Rahbarning motivatsiyasi va ishlash uslubi; maktab rahbari o'zining motivatsiyasi orqali ta'lim tizimini boshqarishning samarali usullarini ishlab chiqadi. U o'zining yuksak intilishlari, maqsadlariga bo'lgan sadoqatini namoyish etish orqali o'qituvchilarda motivatsiya yaratadi. Maktab rahbarining ishga bo'lgan yondashuvi faqatgina o'zi uchun emas, balki jamiyatning o'qituvchilari va o'quvchilari uchun ham muhimdir. Agar rahbar o'zining ishida izchil va qat'iy bo'lsa, o'qituvchilar ham o'z ishlariga jiddiyroq yondashadi. Rahbarning yuqori maqsadlari, kreativ fikrlashga ochiqligi va o'zgarishlarga tayyorligi ta'lim jarayonini yangilashga undaydi.

Rahbarning motivatsiyasi va ishlash uslubi:

Strategik rejalashtirish: Rahbar ta'lim jarayonini doimiy ravishda tahlil qilib, yangi strategiyalarni ishlab chiqadi.

O'zgarishlarga ochiq bo'lish: Yangiliklarni joriy qilish, texnologiyalarni integratsiya qilish va yangi pedagogik usullarni qo'llash.

Ko'p qirrali yondashuv: Turli xususiyatlarga ega o'qituvchilar va o'quvchilarga mos keladigan yondashuvlar ishlab chiqish.

Rahbarning o'ziga xos motivatsiya uslubi va ishlash usuli ta'lim jarayonini nafaqat samarali, balki ijobiy o'zgartiradi.

Shaxsiy namuna orqali ta'lim sifatini yaxshilash; maktab rahbarining shaxsiy namunasining ta'lim sifatini yaxshilashdagi roli juda muhim. Agar rahbar doimiy ravishda ta'lim sifatini oshirishga intilsa, o'qituvchilarga yangi bilimlar va metodlarni taqdim etsa, bu butun maktabning ishlash sifatiga ta'sir qiladi. Rahbar o'z faoliyatida o'qituvchilarni rag'batlantirib, ularni yangi pedagogik metodlar va zamonaviy texnologiyalar bilan tanishtiradi. Shunday qilib, rahbarning shaxsiy namunasida o'zgarishlar, yangiliklar va ta'lim sifatini oshirishga bo'lgan intilishlar amalga oshiriladi. Misol uchun, raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga kiritish yoki o'qituvchilarni doimiy ravishda malaka oshirish kurslariga yuborish rahbarning ta'lim sifatini oshirishga bo'lgan alohida e'tiborini ko'rsatadi.

Shaxsiy namuna orqali ta'lim sifatini yaxshilash:

Innovatsiyalarni qo'llash: Yangi ta'lim texnologiyalari, interaktiv darslar va o'quv materiallarini joriy qilish.

O'qituvchilarni malaka oshirish: Rahbar o'qituvchilarga doimiy ravishda seminarlar, kurslar va treninglar o'tkazib, ularning kasbiy malakalarini oshiradi.

Tahlil va kuzatish: Ta'lim sifatini baholash va doimiy ravishda tahlil qilib, kerakli o'zgarishlarni kiritish.

Bunday yondashuv ta'lim sifatini yaxshilashga olib keladi va o'quvchilarga yanada sifatli bilim berishga imkon yaratadi.

Ijtimoiy mas'uliyat va rahbarning jamiyatdagi roli; maktab rahbari o'zining ijtimoiy mas'uliyatini tushunib, maktab faqat ta'lim berish joyi emas, balki jamiyatning tarbiyaviy va madaniy markazi sifatida ham faoliyat yuritishi kerakligini anglaydi. Rahbarning shaxsiy namunasida jamiyatga nisbatan faol munosabatni ko'rish mumkin. U maktabda o'tkaziladigan madaniy tadbirlar, sport musobaqalari, ilmiy anjumanlar kabi ijtimoiy faolliklarni rivojlantiradi. Bu orqali rahbar o'z o'quvchilariga faqat bilim beribgina qolmay, balki ularni ijtimoiy mas'uliyatni anglashga va jamiyat uchun foydali fuqarolar bo'lishga o'rgatadi.

Ijtimoiy mas'uliyat va rahbarning roli:

Madaniy va ijtimoiy tadbirlarni o'tkazish: Maktab rahbari o'quvchilarni jamiyatga foyda keltirishga undash uchun tadbirlar va tashabbuslarni tashkil qiladi.

O'zgarishlarni qo'llab-quvvatlash: Maktab rahbari ijtimoiy adolat va tenglikni ta'minlashga qaratilgan ijtimoiy tashabbuslarni amalga oshiradi.

Volontyorlik va jamoatchilik ishlarida ishtirok etish: O'quvchilarni va o'qituvchilarni ijtimoiy faoliyatlarga jalb etish, ularning jamiyatga bo'lgan mas'uliyatini oshiradi.

Rahbarning ijtimoiy mas'uliyatni anglash va amaliyotga tatbiq etish jarayoni jamiyatda ijobiy o'zgarishlarni keltiradi.

Shaxsiy namuna va o'qituvchilarni rag'batlantirish; rahbar o'qituvchilarga nisbatan o'zining shaxsiy namunasini ko'rsatib, ularning kasbiy o'sishiga yordam beradi. O'qituvchilarni rag'batlantirish – bu rahbarning muhim vazifalaridan biri bo'lib, u o'qituvchilarning ishga bo'lgan ishtiyoqini va motivatsiyasini oshiradi. Rahbar o'z o'qituvchilarini doimiy ravishda ijobiy rag'batlantirishi, ularning mehnatini qadrlashi, ular uchun yangi imkoniyatlar yaratishi kerak. Masalan, yaxshi o'qituvchi uchun rag'bat sifatida sertifikatlar yoki mukofotlar berish, ularning malakasini oshirish uchun kurslar va seminarlarga yuborish rahbarning o'ziga xos rag'batlantirish tizimini yaratadi.

Shaxsiy namuna va o'qituvchilarni rag'batlantirish:

Sertifikatlar va mukofotlar: O'qituvchilarni muvaffaqiyatlari uchun tan olish va rag'batlantirish.

Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari: O'qituvchilarga yangi bilimlar olish uchun kurslar va treninglar taklif etish.

Yaxshi ishlarni qadrlash: O'qituvchilarning har bir yutug'ini va mehnatini qadrlash orqali ularning motivatsiyasini oshirish.

Shu tarzda rahbar o'qituvchilarni faollikka undaydi va ta'lim jarayonining sifatini yaxshilashga katta hissa qo'shadi.

Xulosa

Umumiy o'rta ta'lim tashkiloti rahbarining shaxsiy namunasining ta'lim jarayoniga ta'siri juda katta. Rahbarning o'ziga xos fazilatlari, ishga bo'lgan

yondashuvi va o'qituvchilarni rag'batlantirishdagi uslubi ta'lim muhitini shakllantiradi va o'quvchilarga yuqori sifatli bilim olish imkoniyatini yaratadi. Bunday rahbarlar maktabda nafaqat ta'limni boshqarish, balki jamiyatda ijtimoiy mas'uliyatni anglash va o'zgarishlarni amalga oshirishda ham muvaffaqiyatli bo'lishadi. Shaxsiy namuna orqali rahbar ta'lim jarayonini yaxshilashga ko'maklashadi va o'z atrofidagi insonlarga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI.

1. F.Abdullayeva "Maktabgacha ta'lim – maktab – oliy ta'lim" konf .
Maqola.359-b
2. <https://www.uzbekscholar.com/> N.Xusanova. "Summativ va formativ
'baholash tizimi" Volume- 28, May – 2024.51-b
3. <https://buxdu.uz/ru/> M.M.Qosimjonovma. " Takomillashtirilgan
texnologiyalarni amaliyotga tatbiq etish bilan ta'lim samaradorligini oshirish"
Pedagogik mahorat" ilmiy-nazariy va metodik jurnal. 2024, № 12